

Subject: Manipuri (011)

Class: X

Session: 2025-26

Marking Scheme

Time: 3 Hrs.

Total Marks: 80

		छेष्टना-१ (SECTION-A) पाठ (READING)	
Instructions for Q. Nos. 1, 2& 3		प्रोले अंग गाँधीर गांगोट यक्काम फली देंदर गोळम सर्वित यैनामतर्हा ॥ प्रोले गाँधीर गाँधीर गोळम सर्वित यक्काम फली देंदर गोळम यमा जैया प्रोले गाँधीर गाँधीर गोळम सर्वित यैनामतर्हा ॥ जश्नेनहर फली सेन दृष्टिर्हा गोळम सर्वित यक्काम फली गाँधीर गोळम ॥	
Q. Nos.		Expected Answer/ Value Points	Mark Distribution
1.	(I)	(A) यर्हा दें॥	1
	(II)	(C) युक्तिमार्पण सर्वितर्हा ॥	1
	(III)	(D) देव जैया ॥	1
	(IV)	(A) युक्तिमार्पण सर्वितर्हा ॥	1
	(V)	(B) जीटेनजमा यैन ॥	1
2.	(I)	(A) युक्तिमार्पण सर्वितर्हा	1
	(II)	(B) युक्तिमार्पण सर्वितर्हा	1
	(III)	(C) युक्तिमार्पण सर्वितर्हा	1
	(IV)	(C) युक्तिमार्पण सर्वितर्हा	1
	(V)	(D) युक्तिमार्पण सर्वितर्हा	1
3.	(I)	(D) एगोन दें॥	1
	(II)	(C) युक्तिमार्पण सर्वितर्हा	1
	(III)	(B) युक्तिमार्पण सर्वितर्हा	1
	(IV)	(A) युक्तिमार्पण सर्वितर्हा	1
	(V)	(B) युक्तिमार्पण सर्वितर्हा	1
		छेष्टना-२ (SECTION-B) नक्क (WRITING)	

Instructions for Q. No. 4	ਤ੍ਰਾਂਸੋਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੁਰਟਾਂ ਗੋਲੋਜ਼ ਗਾਰੀਂਗਿਨਡਾਰੀ॥ ਸੇਵੇਂਗੈਂਸ ਰੁਹਾਂਟਾਂ ਫੇਮਾਂ ਨ (ਪੱਧਰੀ) ਗਾਰੀਂਗਿਨਡਾਰੀ॥ ਫੁਲਾਂਨਾਂ ਸੇਵੇਂਗਾਂ ਫੁਲੈਂਫੁਲੈਂਗ ਫੇਮਾਂ ਨ (ਪੱਧਰ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੇਵੇਂਨਾਂਲੀਏਂ ਫੇਮਾਂ ਸ (ਪੱਧਰ) ਗਾਰੀਂਗਿਨਡਾਰੀ॥ ਗੋਲੋਜ਼ ਸੁ ਰੁਹਾਂਗੀਂਚ ਘੋੜੇ ਗੋਲੋਜ਼ ਸੁ ਜੁ ਨਹੀਂਚ ਫੁਲੈਂਫੁਲੈਂਗ ਘੁੜੀਂਗ ਹਾਜ਼ੂਦ ਫੇਮਾਂ ਗਾਰੀਂਗਿਨਡਾਰੀ ਸੇਨ॥	
Q. No.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
4.	ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੁਰਟਾਂ ਗੋਲੋਜ਼ ਗਾਰੀਂਗਿਨਡਾਰੀ॥	2+3+1= 6
Instructions for Q. No. 5	ਸੰਵਾਦੀ ਨਥਾਂਗੀ ਫੁਰੈਨਾਂਗੀਂਥ ਰੁਹਾਂਟਾਂ ਫੇਮਾਂ ਗਾਰੀਂਗਿਨਡਾਰੀ॥ ਨਾਨਾਂਗੀ, ਨੱਟੂਨਾਂਗੀ, ਨਾਨਾਂਗੀਂਗੀ ਸੁਵਾਹੀਂਗੀਂਗੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੇਵੇਂ ਨਥਾਂ ਫੇਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਾਰੀਂਗਿਨਡਾਰੀ ਸੇਨ॥ ਫੁਲਾਂਨਾਂ ਸੇਵੇਂਗਾਂ ਫੁਲੈਂਫੁਲੈਂਗ ਫੇਮਾਂ ਨ (ਪੱਧਰੀ) ਗਾਰੀਂਗਿਨਡਾਰੀ॥	
Q. No.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
5.	ਸੰਵਾਦੀ ਨਥਾਂ॥	3+2= 5
Instructions for Q. No. 6	ਪ੍ਰਾਂਤੀਂਗ ਸੁਰਟਾਂ ਗੋਲੋਜ਼ ਗਾਰੀਂਚ ਪੈਨਾਂਗਿਨਡਾਰੀ॥ ਪ੍ਰਸੂਤ ਸੇਵੇਂ ਗਾਰੀਂਚ ਫੇਮਾਂ ਸ (ਪੱਧਰ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਲੋਂਫਾਦ ਨਥਾਂਗੀ ਫੁਲੈਂਫੁਲੈਂਗ ਰੁਹਾਂਟਾਂ ਫੇਮਾਂ ਨ (ਪੱਧਰੀ) ਗਾਰੀਂਗਿਨਡਾਰੀ॥	
Q. No.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
6.	(I) ਸੇਵੇਂਅਹੈਂਗ: ਫੌਂਦ ਹਾਜਾਂਗ ਗੋਲੋਟਾਂ ਫੌਂਦ ਹਾਜਾਂਗ ਗੋਲੋਟਾਂ॥	2X3 = 6
	(II) ਸੇਵੇਂਅਹੈਂਗ: ਪ੍ਰਾਂਤੀਂਗ ਗਾਰੀਂਗਿਨਡਾਰੀ॥	
	(III) ਸੇਵੇਂਅਹੈਂਗ: ਮਾਲੀਂਫਲਾਂਗੀ ਫੇਸੇ ਵੇਖ॥	
Instructions for Q. No. 7	ਪ੍ਰਸੂਤ ਸੁਰਟਾਂ ਗੋਲੋਜ਼ ਗਾਰੀਂਗਿਨਡਾਰੀ॥ ਸਫਲਤਾਂ ਪ੍ਰਥਮ ਨਹੀਂਗ ਪੈਨਾਂਗਿਨਡਾਰੀ॥ ਪ੍ਰਸੂਤ ਸੇਵੇਂ ਗਾਰੀਂਚ ਫੇਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਾਰੀਂਗਿਨਡਾਰੀ॥	
Q. No.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
7.	(A) ਫੁਲੈਂਫੁਲੈਂਗ ਸੇਵੇਂ ਵੱਡ॥	1
Instructions for Q. No. 8	ਪ੍ਰਸੂਤ ਸੁਰਟਾਂ ਗੋਲੋਜ਼ ਗਾਰੀਂਗਿਨਡਾਰੀ॥ ਸਫਲਤਾਂ ਪ੍ਰਥਮ ਨਹੀਂਗ ਪੈਨਾਂਗਿਨਡਾਰੀ॥ ਪ੍ਰਸੂਤ ਸੇਵੇਂ ਗਾਰੀਂਚ ਫੇਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਾਰੀਂਗਿਨਡਾਰੀ॥	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
8.	(A) ਫੁਲੀਂਫੁਲੀਂ ਗੇਂਗ॥	1
Instructions for Q. No. 9	ਪ੍ਰਸੂਤ ਸੁਰਟਾਂ ਗੋਲੋਜ਼ ਗਾਰੀਂਗਿਨਡਾਰੀ॥ ਸਫਲਤਾਂ ਪ੍ਰਥਮ ਨਹੀਂਗ ਪੈਨਾਂਗਿਨਡਾਰੀ॥ ਪ੍ਰਸੂਤ ਸੇਵੇਂ ਗਾਰੀਂਚ ਫੇਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਾਰੀਂਗਿਨਡਾਰੀ॥	
Q. No.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks

9.	(C) ଟେଙ୍ଗାଳ ॥	1
Instructions for Q. No. 10	ପ୍ରସ୍ତୁତ ଜ୍ଞାନାଳ୍ପଣ୍ଯ ଗାଁମାଧ୍ୟମର୍ଥୀ ॥ ସକ୍ଷଳୀଁ ଏଥାହା ଜେଣ୍ଯାଗା ପ୍ରେନାମାଧ୍ୟମର୍ଥୀ ॥ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଜ୍ଞାନାଳ୍ପଣ୍ଯ ଗାଁତନ୍ତ୍ର ଫେଲ୍ପଣ୍ଯ ପ୍ରେନାମାଧ୍ୟମର୍ଥୀ ॥	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
10.	(A) ପ୍ରେନାମାଧ୍ୟମର୍ଥ ପ୍ରେନାମାଧ୍ୟମର୍ଥ ବେଳେ ॥	1
Instructions for Q. No. 11	ପ୍ରେନାମାଧ୍ୟମର୍ଥ ଜ୍ଞାନାଳ୍ପଣ୍ଯ ଗାଁମାଧ୍ୟମର୍ଥୀ ॥ ସକ୍ଷଳୀଁ ଏଥାହା ଜେଣ୍ଯାଗା ପ୍ରେନାମାଧ୍ୟମର୍ଥୀ ॥ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଜ୍ଞାନାଳ୍ପଣ୍ଯ ଗାଁତନ୍ତ୍ର ଫେଲ୍ପଣ୍ଯ ପ୍ରେନାମାଧ୍ୟମର୍ଥୀ ॥	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
11.	(D) ପ୍ରେନାମାଧ୍ୟମର୍ଥ ବେଳେ ॥	1
Instructions for Q. No. 12	ଅୟାରୀ/ଜମାଦେଖ ନତାର୍ଥ ପ୍ରାର୍ଥନାରୀଙ୍କ ରଂଘାଳା ଫେଲ୍ପଣ୍ଯ ଗାଁତନ୍ତ୍ରିଧରୀ ॥ ନାମୀଙ୍କ, ବିଶ୍ୱାସାଙ୍କେ, ବିଶ୍ୱାସାଙ୍କେ ପ୍ରାର୍ଥନାରୀ ପ୍ରାର୍ଥନାରୀ ରୀତି କାହାର ଫେଲ୍ପଣ୍ଯ ପ୍ରେନାମାଧ୍ୟମର୍ଥ ଗାଁତନ୍ତ୍ରିଧରୀ ରେଣୁ ॥	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
12.	ଅୟାରୀ ନତ/ଜମାଦେଖ ନତ	1X3 = 3
	ଶବ୍ଦଗ୍ରହ-ଚ (SECTION-C) ଶବ୍ଦଗ୍ରହ (GRAMMAR)	
Instructions for Q. No. 13	ଜେନ୍ଦ୍ରିୟାର୍ଥ ଗାଁତନ୍ତ୍ରିଧରୀ ପ୍ରାର୍ଥନାରୀଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନା କେତେ ପ୍ରାର୍ଥନାରୀ ଏହାର ପାଇଁ ଜେନ୍ଦ୍ରିୟାର୍ଥଗାଁତନ୍ତ୍ରିଧରୀ ଗାଁତନ୍ତ୍ର ପ୍ରେନାମାଧ୍ୟମର୍ଥୀ ॥ ଜୟନ୍ତେଜାର ଫେଲ୍ପଣ୍ଯ କିମ୍ବା କିନ୍ତୁ ଜ୍ଞାନାଳ୍ପଣ୍ଯ ଗାଁମାଧ୍ୟମର୍ଥୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରଂଘାଳା ଫେଲ୍ପଣ୍ଯ ଗାଁତନ୍ତ୍ରିଧରୀ ରେଣୁ ॥	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
13.	(A) ‘ପ୍ରେନାମାଧ୍ୟମର୍ଥ’ ଏହି ॥	1
Instructions for Q. No. 14	ପ୍ରସ୍ତୁତ ଗାଁମାଧ୍ୟମର୍ଥ ଜ୍ଞାନାଳ୍ପଣ୍ଯ ପ୍ରେନାମାଧ୍ୟମର୍ଥ ନାମୋଦାନାମର୍ଥୀ ॥	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
14.	(C) ପ୍ରେନାମାଧ୍ୟମର୍ଥ ॥	1
Instructions for Q. No. 15	ପ୍ରସ୍ତୁତ ଗାଁମାଧ୍ୟମର୍ଥ ଜ୍ଞାନାଳ୍ପଣ୍ଯ ପ୍ରେନାମାଧ୍ୟମର୍ଥ ନାମୋଦାନାମର୍ଥୀ ॥	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
15.	(D) ପ୍ରେନାମାଧ୍ୟମର୍ଥ ॥	1

	23. સેણા રેલ્લિથી હુલે હૃતેસજ રેને લોન્ગર માફક મુંગાલ કેલ્લાન મુંદ છેન ઝાસ: 'રંગ' લેનાનીં રેલ્લિથ 'રંગ'	1+1=2
Instructions for Q. No. 24	ટેચોંગીઠ છીં અને અનેનાન છીં તાં જોણાન હેલાં સ (એન) લાંગાં ઝાસ સુસ ગારીઠન હેલાં સ(એન) ગારીઠનારી	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
24.	ગમણ ગોયાંટોઠ હણાણી હેન, હણાણ જોણાન આંગાલ ટેચોંગીઠ છીં લેનાં ખેડે ઝાસ લાંગાં છીં હેલાં હેલાંથીની 'જ/ઝ' રો	1+1= 2
Instructions for Q. No. 25	લાંગાં અનેનાન છીં તાં લેનાં સુસ હેલાં લાં લાંગાં ઝાસ સુસ ગારીઠન હેલાં લાં ગારીઠનારી	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
25.	રેને કાંગાલાં મુંદોં હુદૈયાં, હુરેનાં કાંગાલાં હુદોંયાં જગાનીન્નાં રેનાંદોં હુદ્દાં બેનાંદ કાંગાલાં રેનાંદોં નોંનાંટનાં જગાનીન્નાંટોઠ રોંગ્યાં લાં લાંગાં છીં ઝાસ: 'સેઠ' લેનાનીં રેલ્લિથ 'સેઠ'	1+1= 2
Instructions for Q. No. 26	જાંદુંદ રેનેંગાલાં અનેનાન છીં તાં લેનાં સુસ હેલાં હેલાં સ (એન) ગારીઠનારી ઝાસ સુસ ગારીઠન હેલાં સ (એન) ગારીઠનારી	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
26.	હુદોંયાંસ હુદ્દોં લાંગાં હુદોંયાંસન હુદ્દોંયાંનાં લોન્ગ રેનેંગાલાંધ જાંદુંદ રેનેંગાલાંધ લોન્ગ રેનાં ઝાસ : હુદ્દોં લાંગાં લોંગ ટેનાલાં ગોલાં	1+1= 2
Instructions for Q. No. 27	હુંય હુંય જંગાલાં રેનેંગાલાંધાં હુદ્દાં સુસ હેલાં જોણાન જોણાન હેલાં લાંગાં ગારીઠનારી	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
27.	(I) લાંગાં રેનેંગાલાંધ (II) ટેનાલાં રેનેંગાલાંધ	1+1=2
	લાંગાં-ન (SECTION-D) સેમંઘ (PROSE)	
Instructions for Q. No. 28	લાંગાં લાંગાં હુદુંસ ગોલ્લાં ગારીઠનારી લાં લાંગાં લાંગાં હુદુંસ ગાલે જોણાન હેલાં લાંગાં હેલાં લાંગાં ગારીઠનારી હુદ્દાંધ સેન લોંગ્યોંન જોણાન હેલાં લાં (એન) ગારીઠનારી	
Q. Nos.	Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks

28.	(I)	આમ – તોમ જીવાં અજુમાર્ટોં એટ એનાથાર્ન હસ્તીશ – હેંગળા તોમ ઓયિન દૃષ્ટાર્ણ સેઝાઃ – સેઝા એનો સૂર્યલેટ જીવાં અજુમાર્ટોંએ હલેન હેનહુન લેનાજીઠાર્ની॥ હસ્તીશ એનોન જીવાં અજુમાર્ટોંએની હેંટે એટ, હેંટેશ દૃષ્ટોર્ટમકળ દુલોધાર્ણ એટેન હુલા એનાજુન હુલેંશેશ હાલાર્ણ હેંશેશ ગોયાંશાગા શામજનાર્ણ એનેચ સેઝાન્ટેલ એષાનેશાર્ણી॥	2+3= 5
	(II)	આમ – એષાનેશ નોંનાઠ્ય એનાથાર્ન હસ્તીશ – એનોષાસ હોયાંજાણ ઓયિન દૃષ્ટાર્ણ સેઝા – હોયેનાઠ હૈ લેનાચ ટેસ્ટોયાન્ના એલેચ ટેસ્ટોચ સાફ્ટટાર્ણ એસે ગોટે નાને હોયાંછે હાંયાંછે॥ એન્નાન હોયાં હુલા ટેંશાન નોંયાં બેલુંની હુલોધાર્ણ એલેચ સુંદર્યાન્ના એસ્ટ્રાન ટેસ્ટોચ સાફ્ટટોચ સાફ્ટેચલ નોંયાંછે॥ એનોન એનાઠ ગોંઅજુમાર્ણાન એલેચ ટેસ્ટોચ હુલ્લુનાણાન સાફ્ટેચલ નોંયાંછે ગોંઅયાંની॥	
Instructions for Q. No. 29		સેનોંયાર્ણ ગોલ્લાસ જાણાન, સુસાન નાણાન॥ એલોંયા જચટાન એસ્ટ્રાન ગોલ્લાસ ગોંઅણાન॥	
Q. Nos.		Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
29.	(I)	એષાનેચ હાઠાન જોંઠાર્ણ ગોંદાર્ણ રાંયાનેચ હાઠાન એન્ન હેન ગોયાંશ શામણાં॥ એનેચ હાઠાન જોંઠાર્ણ ગોંદાર્ણ ગોંદાર્ણ લેનાઠાર્ણ એન્ન-એન્ન રાંયાનેચ હાઠાન જોંઠાર્ણ હેન, એનોનાન લેનાનાન॥	2X2= 4
	(II)	હેંનીયાની ગોસનેચ એનો હેંનીયાની સલેનામ્યેચ એન્નાન્ન હેન્નાન સલ્લ એનોંયાર્ણ હસેટાન॥ હસેટાન હસેટાન હેંનેશ હેંનેશ સીયાનાર્ણ હસેટાન સલેનામ્યેચ એન્નેન્ન ગોંઅયાન્ના રાંયાની॥ હસેનેનેશ હસેટાન હેંનુંનેશ હસેટાન હેંનુંનેશ એન્નુંનેશ એન્નુંનેશ॥	
	(III)	લેનાયાનાર્ણ જોંઅજુમાર્ણાન હુલ્લુનેન હુલ્લુન લોટે ક્રેન્ન શીયાન શામચ્ચ ૪૩ ગોંદાર્ણાનાન લેનાન એન્નાન॥	
Instructions for Q. No. 30		એષાનેશ નોંનાઠ્ય લોષેનાન્ન શામચ્ચાન એસ્ટ્રાન હુલ્લુનાન નોંન॥	
Q. Nos.		Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks
30.		એન્નાન લેનાનોન હસેનેનેશ એસ્ટ્રાન એન્નાનાન લેનાન્ન॥	1
		લેષટાં-ભ (SECTION-D) લેખાંશ (POETRY)	
Instructions for Q. No. 31		એસેસાન એન્નાન જચટાન ગોલ્લાસ ગોંઅણાન॥ એનાન એન્નાન સ્રેષ્ટેન ગોલ્લાસ ગોલ્લાસ નોંયાન હુલ્લુન એન્નાન ગોંઅણાન॥ હુલ્લુનાર્ણ સેઝાન લેનાન્ન હુલ્લુન હુલ્લુન (એન્નાન) ગોંઅણાન॥	
Q. Nos.		Expected Answer/ Value Points	Distribution of Marks

